

Kõik Stockholmi eesti noored,
ühinege!

SPORTLANE

M.I.K. juures asuva eesti osakonna häälekandja.

NR.3.....

1.aastakäik

1956

Kolleegium:

ARVI POOBUS (vastutav väljaandja.)

REIN UDEVA (toimetaja)

Toimetuse aadress:

SPORTLANE, c/o Udeva
Fågelstavägen 14 a, Bandhagen.

Toimetaja Sõna

LATENDADA VEK NORMI TÄITJATE JA JÄRGUSPORTLASTE RIDU.

Hoolõga valmistavad mälarhõjdene eesti noorsportlased 1956a. augustis toimuvaks kolmandaks matchkohtumiseks kangelaslinna Göteborgiga. Pole kahtlust et see spordiüritus kujuneb pagulasspordi ajaloo üheks suuremaks sündmuseks nii osavõtjate arvu kui ka sportlike tulemuste poolest. Göteborgi sportlaste kõrged tulemused ja tagajärgede tihedus on paljuitlevad faktid, mis tõendavad, et ettevõtted ja sportlased on saanud aru eelseisvatest ülesannetest ning teevad kõik, et kindlustada matchkohtumise igakülgne ja eeskujulik läbiviimine.

Alates 1. juunist 1956 kehtestati VEK kompleksi normatiivid. Kompleksi üheks ülesandeks oli veelgi tõsta mälarhõjdene eesti sportlaste kehalist ettevalmistust tagada nende valmisolek tööks, õppimiseks ja eesti auks.

On möödunud pool aastat, küllaltki pikk ajavahemik, et teha mõningaid kokkuvõtteid, kuidas on toime tulnud meil VEK kompleksi ettevalmistamisega ja järgusportlaste kasvatamisega.

VEK normi täitjate ettevalmistamise aastaplaanist on 1. juuliks 1956 täidetud VEK II järgu osas 40,5 ja VEK III osas 54,0 protsenti, -- see on möödunud aasta I poolaastaga võrreldes vastavalt 15,4 ja 14,2 protsendi võrra halvemini. Kui analüüsida spordi arendamise aastaplaani täitmist, siis näeme, et Mati Ambros, Märt Elend, Ann Lauritz, Vallut Parik, Heino Puusepp, Rein Sild, Peep Rebane ja paljud teised ei ole veel VEK kompleksi normatiivide täitmiseks sammugi astunud.

Tekib küsimus, kas nende poiste õppe-treeningtööd viiakse läbi niivõrd madalal tasemel, mis ei taga VEK astme normide sooritamist. Ei, asi on veelgi halvem, nimelt need poisid ei pane üldse rõhku treenimisele ja spordi tööle. (Ei ole siis ime et paljud neist on ka väljaspool spordiplatsi väga kehva käitumise poolest silmapaistvad.)

Eriti suur mahajäämus esineb I ja II järgu sportlaste ettevalmistamise plaani täitmisel. Seni on II järgu sportlaste ettevalmistamine toimunud ainult üksikute alade arvel. Mahajäänud aladel, milles on tarvis saavutada eriti otsustav murrang paremusele, nagu kesk- ja pikamaa jooksud, ketas, vasar, teivas ja mitmevõistlused, on aastaplaan täidetud 0 protsendiliselt.

Matchkohtumise ettevalmistamise käigus on läbi viidud arvukalt võistlusi. Kuna poisse on neil võistlustel minimaalselt kaasas olnud. Eriti on meie poistel, nagu A. Irma ja S. Saare, kombeks spordikomiteedalt vedada sellega, et lihtsalt, ilma põhjuseta jääda võistlustelt ära. See on vastuvaieldamatta plekk meie ridades.

Suvised spordihooaeg ei ole kahjuks pikk periood. Seepärast tulebki maksimaalselt ära kasutada ülejäänud suvepäevi VEK normi täitmise ettevalmistamiseks.

ON TARVIS ET KÕIK POISID ÜHEKSID TÕSISED JÄRELTUSED SENISEST TÖÖST NING VÕTAKSID TARVITUSELE ABINÕUD SPORDI ARENDAMISE AASTAPLAANI TINGIMUSTETA TÄITMISEKS, ILMA MILLETA POLE VÕIMALIK TAGADA MEIE KOONDVÕISTKONNA SISUKAT KOMPLEKTEERIMIST JA VÄÄRIKAT ESINEMIST AASTA VASTUTUSRIKKAMAL ÜRITUSEL: MATCHKOHTUMINE KERGEJÕUSTIKKUS STOCKHOLM-GÖTEBORG.

R. Udeva

(VEK = Valmis spordis, õppeks, tööks ja Eesti au kaitseks)

SPORTLIKU KASVATUSE MÕTE JA EESMÄRK.

Kehakasvatus ja sport, see on enesekasvatus. Oma keha kujundada, see tähendab oma elu kujundada.

Kõik rahvad, kes ajalooos kunagi on andnud suuri riigimehi, kirjanikke, kunstnikke teadlasi ja muid väljapaistvaid isikuid, omistasid kehalisele kasvatusle ja spordile suurt tähtsust. Keha hoolitusse jätmine on ränk eksimuse looduse vastu, mis võib tuua isegi rahvaste ja riikide elus tagasiminekut.

Üksikainimese seisukoht on sport ja kehasvatus üks tähtsamaid eluavalduslikke tegureid. Spordi abil kasvatatakse raset tahet, vastupidavust, püsivust ja visatust distsiplineeritud vormis. Kiirus, julgus, osavus, tähelepanu, ettevõtlikkus, tasakaalukas ja otsustusvõime on sportlase peamisi omadusi. Argus ega vale ei leia aset spordis. Kehakasvatus ja sport kasvatab aumehelikku, vastutustundlikku ja elu jaatavat noorust, arendab vaimu ja keha. Sport kujundab maailmavaadet ja teenib sõpruse ja rahu ideaale. Need on mõisted, mis moodustavad sportliku kasvatusle alused.

Kuna sportliku kasvatusle ülesandeks ei ole üksnes kahalise arengu taotlemine, vaid selles kasvatussüsteemis omistatakse samavõrra tähtsust ka inimese vaimsele ja hingelisele arenemisele, siis on kahtlemata selge, et sportlik kasvatus haarab inimest kui tervikut.

Harjutused ja võistlused on sportlase võimete mõõdupuuks. Ülin võimete mõõt on rekord. Rekordi tähtsus avaldab peamiselt ergutavas mõjus rohkem saavutada, rohkem avaldada elujõudu. Sportlikuks suursaavutusteks ei tohi pidada ainult rekordit, vaid laiemas mõttes iga inimese elujõule ja organismile vastavat võimalikku kõrgeimat individuaalset või meeskonnaspordi saavutust. Oleks suur eksitus, kui iga sportlane hoolimata oma kehalistest ja vaimsetest, hakkaks taotlema maailmarekordeid. Kuid oma isiklike andeid ja võimeid võimaliku kõrguseni arendada, nii palju kui seda sportlase sihiks ja eesmärgiks. Taolises arengus jõuab üks kaugemale kui teine ja nii jõutakse ka rekortiteni.

Kas spordiliikumine on mõeldav võistluseta? Ei ole. Just võistlused on need mis kannavad edasi kogu maailma spordiliikumist. Inimesele on tarvis realset, silmaga nähtavat või tunnetatavat tagajärge, vastasel korral kaob tema huvi ja tegevustae. Kogu inimekonna elusih on eotud suursaavutustega. Pole siis ka imestada, et seda inimese ürgpüüet kasutatakse ka kehakultuuri edendamisel.

Peale eelmainitud kaudse, masse haarava eesmärgi on võistlusspordil veel teisi väärtusi. Võistlussport nõuab karskeid ja korralikke eluviise ing distsiplineerib ka kõige raskemaid iselooe. Võistlusspordi eesmärgiks, kui seda hästi organiseeritakse ja õieti juhatakse, ei ole absoluutsete suurvavutuste, vaid üksikainimese või meeskonna võimetele vastavate saavutuste taotlemine, mis ei vii kunagi ületreeningule ega riku tervist. Vastupidine nähe ilmneb liigpingutuste ja liigvõistlustega käsikäes. Liigpingutust tuleb reatiivselt mõista, sest tagajärg, mille saavutab treeninguga ettevalmistatud sportlane, on temale eduks ja arenguks, kuna treeningu puudusel esinevad negatiivsed nähted. Ebaratsionaalsete harjutuste, korrapäratu ja ületreeninguga või liigvõistlustega kurnatud sportlane ei suuda kunagi võistelda säärase sportlasega, kes sooritanud kohase ja õige ettevalmistava treeningu, sest esimese tervislik seisukord ei ole normaalne.

Halvalt võib mõjuda sportlase võistlustagajärgetele ka ebaõiglane, liiga kiidetud või laidatud kriitika, milline põhjustab sportlase eneseusalduse kaotust ning seega ka üldist võimete langust kauemaks ajaks, isegi jäädavalt.

Iga sportlane püüab võistlustel anda oma võimete maksimumi. Järgneb aga siiski kaotus, siis tuleb sellesse õieti suhtuda, sest iga tegevuse juures on ebaõnnestumise võimalusi ja samuti peab rahuldama teadmine, et seekord oli vastane parem. Kui sportlane on end hästi ette valmistanud ja saavutanud tippvormi, kuid sellegi peale vaatamata ei suuda võistlustel anda oma parimat, sel juhul puudub hingeline tasakaal, mis pidurdab tööjõudu ja sportlikku tagajärge.

Et mitmesugused kõrvalmõjutused ei takistaks edukat esinemist, peab sportlane omama huumorimeelt, sädlevat elurõõmu, harmoonilist tasakaalu, eneseusaldust jne.

Nii siis sportlane halva esinemise puhul ei heida kunagi meelt, vaid töötab suurima meelekindlusega, tahtejõuga ja innuga edasi, kuni ta igasugused eettulevad takistused on võitnud. See paneb sportlase iseloomu tugevnemisele aluspõhja, millest võitmine osutub võimatuks.

Kõigi olulisema tähtsusega sportimisel on, et sportlane peab teadlik olema, mida ta võib ja mida mitte, sportlane peab end põhjalikult tundma. Kes tunneb end põhjalikult, oskab ka nii harjutada ja võistelda, et sportimine annab talle seda mida ta püüab, see on parimaid tulemusi lühima ajaga.

Korrapärastest ja teadlikkust harjutustest koosneb sportlase aastane ja aastasse talle kulgev katkematu sportlik tegevus. Võistlused on ainult harjutused, harjutuste katsed, kus püütakse väljendada seda, mida kõigi aeg on õpitud.

Kui aga sportimine nii väga kasulik inimesele on, kui ma eespool olen kutsunud väitida, miks teda siiski veel nii vähe harrastatakse? Spordi ja kehakasvandusega tegelevad inimesed tänapäev väga palju. Sportimine on muutunud viiel maailmajaol eluneva noorsoo suursuguseks ühisürituseks. Vastamata suurtele erinevustele rahvaste vahel, näiteks keeltes, kultuuris, usus jne. on miljonid ja miljonid leidnud ühise sihi ja taotluse spordis. On tunnetatud tõde, et saavutada elurõõmu, tervist ja sisemist vaimustust, siis tuleb sportida. See on ainult eestlaste pere, kes siin võõrsil ei taha pöörata erilist tähelepanu spordile ja kehakasvandusele. Ikkestadud kodumaal võime praegu korduvalt kuuldu, kuidas see ja teine sportlane, on saavutanud silmapaistvaid resultate ja tippsaavutusi. Näiteks kuuluvad praegu Pirts, Heinaste, Vallmann, Kotkas, Runge, Englas ja paljudid korv ja võrkpalli mängijaid maailmaklassi, kuid kahjuks on meil siin Rootsis vaid üks mees kes võib ennast nende kuulsate nõugogude eesti sportlastega ennast võrrelda, nimelt Arnold Waide.

Mis on siis see põhjus et praegused eestlased kodumaal on suutelised ületama kõrgemaid tippe, kui meie sportlased siin Rootsis? Kahtlemata viibib rohkem eestlasi praegu kodumaal, kui vabas maailmas ja seepärast on kodumaal sportlaste arv ka tunduvalt suurem. Siiski tegeleme meie prosentalselt spordi ja kehakasvandusega vähem kui kodumaal. See oleneb sellest et meie eesti noorsugu on viidud kõrvalistele teedele. Noorsoo huvi on rohkem sihitud kino, tantsu ja muude taoliste lõbude peale, kui spordi ja kõrgele kehakasvandusele. Muidugi ei tohi kõrvalhoiduda nendestki ajaviitetest, kuna keha vajab korralduvalt puhkust, kuid inimene ei tohi mitte olla üksnes oma lõbude ja imude meelevaldas.

Eestlaste pere siin võõrsil on nähtaval tagasiminekul ja äraakustumise ohus, sest paljusid Eesti noori armastavad omakeskis rääkida Rootsi keelt, millele ei suuda isegi piiri panna lastevanemad ega Eesti Algkool. Iga Eesti noor peab aga valvel olema oma kodumaa au kaitseks, teda armastama ja kiitma, tingimata edasikandma oma Eesti verd ja sugu. Kui Eesti noorsugu neid kardetavaid puudujäärke ei kõrvalda siis on väga tõenäoliku, et eestlaste sugu mõne aastasajandiga on kadunud.

Seepärast on vajalik, et just S I N A hakkad spordi ja kehakasvandusega tegelema. Mälarhöjdeni Eesti osakond võtab sinu kahe käega vastu, annab sinule näppunäiteid, kuid ka noomitusi.

Saada juba homme oma nimi, sünniaeg, tel, ja aadress alljärgnevale aadressile.

Mälarhöjdens IK
Estniska Friidrottsektionen
A. Poobus
Slalomvägen 20
Hägersten

Reporter EAU + DE + VIE

Võistlustest Uppsalas.

Juulikuu keskpaigas toimus traditsiooniline matshkohtumine Uppsala IS ja MIK vahel. Tänavused võistlused toimusid studentide spordiplatsil ülikoolilinnas Uppsalas. Au oli ka Kogeril, Taltsul ja Udeval MIK värvides võistelda. Tormiliste kiiduavalduste saatel tuli 16 aastane Toomas Talts esimeseks kaugushüppes tagajärjega 5.95 m. Ka kolmikhüppes saavutas ta isikliku rekordi ja uue ülerootsilise eesti noorte rekordi: 12.30 m. Sugugi ei saa meie Toomasega rahul olla, kuna poiss üle üldse ei treeni mis paistis eriti silma planga tabamise ja ebatavalise hoojooksu juures. Pole vist esimest korda kui treenimist talle meelde tuletama.

R.Udeva oli kuulis alavormis ja jäi viimaseks.

Võistluste kestel saavutas veel Vello Koger odas 49 m. tulles sellega neljandaks.

XXXXXXXXXXXXXXXXXX

UUS POISS.

Ka Juuli kuu jooksul astus meie ridatesse uus sportlane: Rein Wellner. Teretulemast. Rein Wellner on üks suuremaid geeniusi meie pagulaselus. Olles 24 aastat vana, kuid juba silmapaistev teadlane, filosoof ja psühholoog. Onades haruldast andi kunstile on ta ka väljapaistev musikaalsuse poolest. Rein on sellega tõeliseks eeskujuks meie sportlaskonnale, näitades et kunagi ei ole veel hilja hakata sportima. Soovime talle tõelist õnne ja palju edu silmapaistvate resultaatide jõudmiseni ka söerajal.

XXXXXXXXXXXXXXXXXX

Vello Kogeri uus rekord odas.

Juuli kuu alul toimusid staadiooni klubide vahelised treeningvõistlused Kristinebergi spordiplatsil. Kohal olid meie postest Wirma, Koger ja udeva. Parima resultaadiga saavutas Vello Koger visates oda 30.53 m. , täites sellega VEK 2 järgu nõude, saades ka sellega meie esimeseks 50 meetri meheks. Et Aado-Rein teivashüppes alavormis oli võib järeldada sellest et ta viimasel ajal liivaramas enda keha rohkesti poseerib. Seekord jäi tema peatuma 2.80 -le. Odaheitel tuli ta toime 40,31 -ga.

XXXXXXXXXXXXXXXXXX

Uued jooksnähtused ülesse kerkimas.

Noomimata ei saa ka seekord jätta Toivo ja Urbo Kangurt, kuna poisid ei ole oma resultaatidest midagi teatanud ega endid võistlustel näidanud. Viimaseks tähtpäevaks paneme ka neil nagu Lauritsa poisil 15 august. Siiski on umbkaudu kuulda et üks vendadest on treeningul jooksnud 1000m alla 3 min. Kes ja Kus???, seda teavad jumalad. Väga oluline on aga et poisid teatavad oma isiklikke rekorditest kuna varsti võetakse välja meeskond Göteborgi vastu, nii et saatke üks kiri toimetusele.

Lauritza poiss läheneb 50m piirile.

Enn Lauritzast ei ole viimasel ajal suurt kuulda olnud, sest ta oli ninaluu operatsioonil ja sellega pidi kauemat aega puhkama. Nüüd käivad siiski kuuldused et poiss on oda hakanud loopima, vistes treeningul ligi 47 meetrit. Enn peab nüüd tingimata ka lähemal ajal võistleva. Viimaseks tähtpäevaks paneme 15 august. Kui Enn ei ole enne seda tähtpäeva võistelnud langeb ta meie mustade nimede hulka.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Toomase uus võit.

Kristinebergis toimusid 31 juulil teistkordsed reeningvõistlused. Tooma Talts tuli toime järjekordse võiduga kaugushüppes tagajärjega 5.76. Odaheitel tegi Vello Koger üle 49 meetri. Wirmal nagu peaaegu alati ebaõnnestus odas, mis oleneb ainult vähese treenimisest. Ei sa ka sellega rahul olla et Rein Wellner 1500 m. jooksus kaasas ei olnud. Olgugi et Rein on mõned nädalad alles spordiga tegelemud, oleks ta võinud vähemalt mõned ringid suurjooksjate seljatagust õhku sisse hingata.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Vastus Kenneti kirjale.

Umbes kuu aja eest sain ühe kirja Kennetilt, kus ta teatab oma isiklikest rekorditest ja küsib kas nende resultaattidega on võimalus kaasa võistelda Göteborgi linna-meeskonna vastu. Kahjuks pole ma laiskuse tõttu saanud sulle midagi teatata. Arvasin et saan numbri valmis juba varem ja siis oleks sinagi vastust saanud ennem, kuid nagu ma juba eespool ütlesin siis olen viimasel ajal olnud liiga laisk, mis on tingitud pikast tööajast nii et arva jääb aega üle kirjutustööks.

Göteborgi vastu on sul küll kaunis minimaalsed väljavaated kaasas olla. Meeskond võetakse välja alles nädala pärast ja võib ju juhtuda et sinulegi jääb üle mõni vaba koht, igatahes teatan ma sulle sellest hiljem. Lähemal ajal tuleb ju palju muid võistlusi kus Sa võid kaasas olla, näiteks nagu skautide "Olympiamängud" ja eesti klubi vahelised võistlused samuti ka rootsi klubi KM. Loodan et Sa ka vahest spordiplatsi külastamas käid ja seal vähe liikmeid liigutad

The B. of E.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

KEHAKASVATUSE JA SPORDI AJALOOST EESTIS.

Rahvapärinimestest teame, et juba kauges minevikus pidasid eestlased tööst ja võistlustest vabal ajal suurt lugu mitmesugustest sportlikku laadi jõu ja osavusproovidest. Muistsed eestlased olivat korraldanud ka vandae kreeklaste olümpiamängude taolisi "killapidusi". Oli ju mehe jõud ja osavus väga tähtsaks teguriks võitluses looduse ja vaenlastega.

Seda eestlaste huvi ja austust füüsilise jõu ning osavuse vastu ei suutnud murda isegi balti-saksa mõisnike sajanditepikkune ike. Rahvalik maadlu, kivide tõstmine ja viskamine, vägikaika ja sörmkoogu vedamine olid rahvakogumistel veel möödunud sajandi lõpul täies hoos. Seoses moodsa spordiliikumise hoogsa arenemisega Eestis käesoleva sajandi algusest alates on need rahvapärased jõu ja osavusmängude aasta-aastalt üha rohkem unistusse jäänud.

Kehakasvanduse ja spordi algus Eestis langeb möödunud sajandi viimasesse veerandisse. Juba möödunud sajandi 70-ndail aastail püüdis progressiivne eesti haritlaskond viia rahvakoolidesse kohustusliku õppeainena kehalist kasvatust, kuid raskete ühiskondlik-majanduslike tingimuste, osaliselt kindlasi ka asja uudsuse tõttu see ebaõnnestus. Kehaline kasvatus, mis tol ajal seisnes peamiselt rivi- ja turnimisest, ei suutnud oma kauguse tõttu rahvapärastest jõu ja osavusharjutustest haarata laiu rahvahulki. Hoopis teine lugu aga oli rahvale omase kehakultuuriharu - maadluse ja tõstmisega, mis juurdusid tema traditsioonides ning kajatusid tema kangelaslugudes.

Eest raskejõustiku hälliks on Tallinn, 1888. a. pani Gustav Bösberg siin aluse esimesele eesti raskejõustikuringile, mis sai meie kuulsamate tõstjate ja maadlejate taimelavaks, kust möödunud sajandi 90-ndate aastate teisel poolel ja käesoleva sajandi algul võrsusid sellised raskejõustiku maailmakuulsused, nagu Georg Lurich, Aleksander Aberg ja Georg Hackenschmidt.

Suured teened raskejõustiku ajaloos on Georg Lurichil (1876 - 1920), kes on üks väljapaistvamaid raskejõustikulasi maailma spordi ajaloos. Tema nimel oli käesoleva sajandi alguses paarkümmend maailmarekordit tõstmises. Maadluspordi ajalätku on Lurich läinud kui omaaja parim maadleja, ja tänapäeva klassikalise maadluse silmapaistvamaid arendajaid. Esinedes möödunud sajandi lõpust alates sageli linnades ja maal tõste ning maadlusdemonstratsioonidega, propageeris ta innukalt raskejõustikku ja selles edu saavutamiseks vajalikku eeldust-karsket eluviisi, tema legendaarne kuulsus, hämmastav jõu ja osavus demonstratsioonid koos sütitavate sõnade ning õpetlike juhistega tekitasid rahvahulkades suurt vaimustust maadluse ja tõstesporti vastu. Maailmakuulsate Lurich, Abergi ja Hackenschmidt kõrval tõusis eesti rahva seast veel terve rida "vähem-kuulsaid. Euroopa spordiringkonnades hakati põhjendatult rääkima Eestist kui "jõumeeste maast", mõned isegi ütlesid Eestit olevat "kõige tugevamate inimest kodupaigaks".

Nüüdse sajandi algul tekkisid ka esimesed ametlikud kinnitatud eesti raskejõustiku seltsid: Narva karskukselts "Valvaja", spordiosakond Peterburgi Eest Jõukarastuse Selts "Kalev" ja Eesti Spordiselts "Aberg" Tartus. Kõige edukamalt tegutses neist spordiselts "Kalev", mis kujunes parimaks raskejõustiku seltsiks kogu Venemaal. Hoolimata maailmasõjast tingitud rasketest tegutseristingimustest, oli ta võitnud 1916. a. lõpuks kõik Eesti ja Venemaal leiduvad rändauhinnad raskejõustikus. Peale meietertühtlite maadluses oli tema liikmete nimel 14 maailmarekordit, 17 Venemaa ja 30 Peterburi rekordit tõstmises.

Teiseks levinumaks spordialaks raskejõustiku kõrval kujunes möödunud sajandi lõpul jalgrattasõit. 90-ndate aastate lõpul asutati esimesed eesti jalgrattaseltsid, kaks neist koguni taluboegade poolt maal. Jalgrattaomanikud korraldasid tihti võistlusi, millest on tolle aja viletsaid teeolusid arvestades tähelepanuväärsed võistlused pikematel distantidel, nagu näiteks Tallinn - Riia Peterburg-Tallinn 1900. a. suvel võitis eestlane Tammann võidusõidu Peterburg - Moskva ajaga 33 tundi 44 minutit. Võrreldes raskejõustikuga, oli jalgrattasport jalgratta kalliduse poolest tunduvalt kulukam ja sellepärast harrastasid seda peamiselt jõukamad. Kuid sageli sai hea tahtmine ka sellest takistusest võitu ja need, kellel polnud võimalik osta vabrikus valmistatud kallist jalgrattast, valmistasid selle ise ning korraldasid

isegei võistlusi. Nii näiteks toimus 1895. a. Pärnumaal talupoegade vahel võistlus nende endi poolt valmistatud jalgratastel.

Möödunud sajandi lõpul võis juba rääkida osaliselt ka male, purje ja sõudesportist. Eesti maleelus olid suursündmusteks maailmakuulsate maletajate dr. Tarraschi, Steinitzi, Tšigorini ja teiste tuntud maletajate külaskäigud Eestisse, kus nad andsid ka simultaane. Pärnus, Haapsalus, Kuressaares, Tallinnas ja Käsmus korraldati võistlusi purjespordis, millest võtsid osa edukalt kalurid. Nagu näha tollaegsest ajakirjandusest, hakkas arenema ka mootor sport. Eriti meie mootorsportlasi paks huvitama järgmine teade Tallinna ajalehest "UUS AEG" 30 detsembrist 1900. a. "17-ndal oli Peterburgi jalgrattajõustiku sõpradel 25-kraadise külmaga võitussõitmine bensiini jõul käivatel vankritel. Sõidu kaugus oli 40 versta, mida eestlane härra suurmetts 60 min, 56 sek. ära sõitis, mida üleilmliseks rekordiks loetakse, kuna aga järgmine sõitja selleks 2 tundi 58 min. tarvitas enne kui kohale jõudis".

Käesoleva sajandi esimese kümnendi teisel poolel hakatakse harrastama uusi spordialasid, nagu jalgpall, kergejõustik, uisutamine, ujumine, poks, senisest suuremat tähelepanu hakatakse pöörama ka võimlemisele.

Riias 1914. a. toimunud teise ülevenemaalistel mängudel võitis Eestimaa spordi selts "Kalev" pingelises seltsidevahelises võistluses kergejõustikus teise koha. Järgmisel 1915. a. Moskvas korraldatud võistlustel võidavad eestlased juba esikoha ja suurvürst Mihhail Aleksandrovitši rändauhinna. Sama kordub ka 1916. a. Peterburgis ku esikoht võitetakse isegi suure ülekaaluga. Enne Oktoobrirevolutsiooni oli Eesti kergejõustiklaste nimel rodu ülevenemaalisi rekordeid.

Enne esimest maailmasõda saavutasid meie maailmakuulsate raskesportlaste kõrval maailmakuulsuse veel kaks eesti sportlast, ujuja R. Tiisvelt ja sõudesportlane M. Kuusik, kes olid kumbki omal ajal parimad maailmas.

Hoolimata rasketest tegutsemistingimustest võitsid rida eesti sportlasi võrdlemisi lühikese ajaga väljapaitva koha Maailma spordielus, osa neist, nagu Lurish, Aberg, Hackenschmidt, Tiisvelt ja Kuusik jäävad kindlateks nimeteks maailma spordi ajalukku.

Kuigi Esimene Maailmasõda halvas tunduvalt eestlaste spordiliikumist, ei tekkinud sel ajastul täielikku seisakut. Suur enamus sportlaskonnast töötas sõjatoostustes ja oli seega otsesest mobilisatsioonist vabastatud.

Järgnes Vabadussõda. See oli eesti rahva edaspidise elutungi, enesemääramise ja tuleviku lunastamine. Koos kõikide teistega haaras relva oma ajalooliste õiguste kättevõitmiseks ka sportlaskond. Sajandite jooksul ällasurunud vabadusiha andis eesti rahvale ainult ühe vajaliku, kas kaotada kõik või võita kõik.

Rahata, väheste relvadega, kuid määratu moraalse üleolekuga vabastati kodumaa anarhilisest punaarmee, vene valgest ja Landeswehri palgasõduritest. Ainulaadne vaprus ja rahva üksmeel andis eestlastele riikliku iseseisvuse, rahvusliku vabaduse, õiguse elule ja õnnele.

Vabadussõja kaudu saavutatud riiklik iseseisvus ühendas kõik eestlaste jõud. Kättevõidetud vabaduse oludes algab eesti rahva spordiliikumise saavutusrohke ja edu teed sammuv ajajärk. Eel sõda toimunud sportlik läbikäimine soomlastega oli loonud juba kindlad suunad ja eesmärgid spordiliikumise edaspidiseks arenguks. Et leida kehakultuuri tegevuse juhtimiseks laiemat pinda, koos taotlusega asutada spordialaline keskne organ, toimub 1919. a. Tallinna Raekoja saalis nn. Eesti Spordi Kongress. Kuigi nimetatud kongressil ei saavutatud kõikide küsimustes ühist keelt, jääb see koosolek siiski meie spordiliikumise ajaloo sündmuseks, kus paljude muude küsimuste kõrval otsustati osavõtt 1920. a. Antverpeni olümpiademängudest. Ja nii algabki palavikuline ettevalmistamine olümpiademängudeks. L. Tõnsoni initsiatiivil, kes tookord oli juhtiv sõjaväelane, asutatakse Tondile sõjaväe spordikool. Viimase liikmeskonda pääseb ka mitmeid parimaid sportlasi väljaspoolt sõjaväge. Noore, tarmuka, teadliku ja energilase meheana asub samal ajal spordiliikumise juhtide ridadesse varemaegne tegevusportlane Ado Anderkopp. Tõustes järgnevatel aastatel avalikuelu tuntud tegelaseks ja riigimeheks, jääb Anderkopp kuni omariiklusaja lõpuni eestlaste spordiliikumise juhiks ja suunajaks.

Järgneb tulevases numbris.
ülekannu eesti spordiajaloo raamatu test ja lehtetest.

The B. of E.

Väljaandja read

KÕRGEMALE ÕPPE-KASVATUSTÖÖ TASME
EESTI KOOLIDES JA ORGANISATSJONIDES.

Kaasaegsed tagajärjed ja meisterlikkus ükskõik millisel spordialal on jõudnud tasemale, kus uusi rekordeid ja suurepäraseid sportlikke võite on võimalik saavutada ainult siis, kui neid hakatakse sepitsema juba varajases nooruses. Tänapäeva spordiliikumise praktika ja väljapaistvate sportlaste kogemused on tõestanud, et real spordialadel, nagu ujumine, võimlemine, akrobaatika ja teised, võib spordimeisterlikkuse kõrgeid tippe vallutada juba 15-17 aastasena, asudes spordialaga tegelema 7-8 aastaselt. Seega uus vahetus meie spordimeistritele ja rekordiomanikele hakkab võrsuma mitte kõrgemates õppeasutustes, nagu seda sageli tavatsetakse väita vaid algkoolides ja keskkoolides. Just nimelt neil eluaastates lööb noortes lõkkele kõige palavam kirk spordi harrastamiseks, oma füüsilise võimete igakülgeks tõstmiseks ning täiustamiseks. Järelilikult olenevad uute sporditalentide juurdekasvu kvantitatiivsed ja kvalitatiivsed näitajad üldharituslike koolide kehalise kasvatusetunde ja klassivälise spordi tegevuse tasemest, kehalise kasvatusetunde õpetajate meisterlikkusest, oskusest äratada õpilastes huvi ja armastust spordi vastu, seda pidevalt süvendada, õpetada õigesti üle saama spordimeisterlikkuse tõstmise keerukal teel eettulevatest raskustest ja ebaõnnestumistest. Muidugi kiiresti edasiarenevatele noortele ei suuda kehalise kasvatusetunde tunnid klassivälise spordi tegevus mitte alati kindlustada spordimeisterlikkuse kindlat tõusu valitud spordialal. Sageli puuduvad selleks koolidel vastavad tingimused ja vajalik kvalifikatsiooniga treenerite kaader. Selleks aga et andekatele sporditalentidele neid võimalusi kindlustada, on Rootsi riigil loodud spordiühingute ulatuslik võrk, üks niisugustest klubidest on Mälarhöjdens IK, kuuludes sellega rootsi ühingute esiritta, oma sportlike võimete poolest. Seal juhivad õppe ja kehakasvatustööd kõrge kvalifikatsiooniga ja suurte kogemustega treenerid.

Tähtsat kohta õppe-treeningutöö stimuleerimisel omavad spordivõistlused, mida Eesti Algkool, skautideseltsid ja teised eesti ühingu, kas liiga minimaalselt, või koguni üle üldse ei korralda. Niisugune puudujäägiline olukord on aga tarvis lähemal ajal likvideerida. Tuleb lihtsalt korraldada rohkem võistlusi, kas omavahel, mõne teise kooli või skaudiseltsi vastu.

Pagulassport on juba pikemat aega paigaltammunud, sest suuremaid edusamme ei ole keegi suutnud saavutada. Milles säisneb siis viga? Arvatavasti selles, et Eesti Algkool, skaudilippkonnad ja teised eesti ühingu ei pane, ega taha panna suuremat rõhku spordi massilisele valgustamisele, ega üldse spordiga suuremat tegeleda. Eesti Algkooli võimlemistund on liiga ühekülgne. Nii näiteks tegeletakse liiga palju korvpalliga ja ei panda suuremat rõhku kergejõutikule ega jõu arendamisele. Skaudiseltsides on aga asi veelgi hullem. Seal ei tegeleta üle üldse spordiharjutustega, vaid tehakse rohkem ulakus i, sama räbal on olukord gaidirühmates.

Õppe-treeningutöö pideva parandamisega ja selle taseme tõstmisega ei tohi õpilaste hulgas tehtavat kasvatusetööd kahe silma vahele jätta, mida praegu veel juhtub. Võimlemisõpetaja treenerite ülesandeks on pidevalt jälgida õpilaste käitumist treeningtundides ja võistlustel, viia nendega regulaarselt läbi vestlusi eriharjutustest ja kehakasvatustest küsimustes. Vähemalt kord kuus on soovitatav korraldada kõigi õpilaste osavõtul spordiõhtuid (skaudi ja gaidiseltsides), loenguid, suusamatke, metsajookse ja teisi selliseid noori huvitavaid massüritusi. Kõiki õppe-kehakasvatustöösse puuduvaid küsimusi peab kajastama kooli senaleht, tuues esile saavutusi ja puudusi, kritiseerima mahaajajaid ja heakskiites edasiminejaid. Ainult nende abinõude rakendamisel võime loota õppe-kehakasvatustöö otsustavat parandamist Eesti Algkoolis, skaudi-gaidirühmades ja teistes eesti ettevõtetes, mis kindlustaks uute eesti noorte sporditalentide avastamist ja kasvatamist, kes on võimelised edasi viima ja kandma Eesti lippu ja spordiau

POOBUS.

Üldine Juulikuu kokkuvõte: Suured puudujäägid ja mahajäämised
nakkatavad sõpru.

Ükski suvi pole meie sportlased niivõrd vähe huvi treenimise ja võistlemise vastu tundnud kui seekord. Millest see kõik on tingitud? Peamine osa oleneb sellest et spordiseltsis on esile kerkinud rida laiskvorste, kes igata pidi katsuvad MIK eesti osakonnale jalga taha panna ja häbi teha. Nimed nagu Jaan Ingel, Vallut Parik, Rein Sild, Märt Elend, Peep Rebane, Siim Saare ja teised on juba tuntud meie veergudel, kas vähesse treenimise või võistlustelt puudumise poolest, olgugi et nad kõik teavad kuidas oleks võit Göteborgi vastu sellel kuul. Huvitav on märkida et paljud neist hambaid pesevad, löikavad küüsi ja lakkuvad juukseid, kuid kõige tähtsam asi jääb neil siiski harimata, nimelt keha. Keha neil paljudel juba närtsimas aga poisid elavad head elu, ei liiguta näppugi keha korrashojdmise eest. Hale on nendest meestest. Poisid on läinud nii mugavaks et varsti peavad andma vanemad taxi raha kooli ja hommikusöögi vootisse tooma, poisid aga muutkui kasvatavad rasvakotte. Kui juba nii noorelt kõhtu kasvatada mis siis kümme aasta pärast võib küll juhtuda. Siis on kindel et mõnedel neist on juba naiselikke joonesid märgata, nii siin kui seal.

Mis meie kuulsad kangelased Georg Lurich, Kristian Palusalu, Johannes Kotkas, Jüri Lossman ja teised maailmameistrid ja rekordiomaniikud küll ütleks kui siisuguseid laiskuse hunnikuid näeks, kui meie ridades leidub. Hakkab ju tõesti häbi, kui mõelda kui k kui kanged ja tublid eestlased on kord olnud ja nüüd järsku kui töbi külge hakkand. Niimoodi asi enam edasi ei saa minna, igatühel olgu kohustuseks olla väljas eesti lippu ja spordiau eest. Tuleb olla eestlane ja selleks ka jääda. Lõpuks ei saa veel kõnelematta jätta siisugustest meestest nagu Lauritz, Elend, vennad Taltsud ja teised, kes omavahel rootsi keelt räägivad. See pole mitte häbi neile endile, vaid häbi olgu vanematele, kes oma "laste" eest hoolt ei pea.

EAU + DE + VIE

XXXXXXXXXXXX

Teata alati oma resultaateid eesti klubile
aadressil

Estniska MIK
c/o Udeva
Fågelstavägen 14 A
Bandhagen.

Jällenägemisini The B. of E. and EAU + DE + VIE